

Brusel 19. února 2024
(OR. en)

6737/24

LIMITE

COEST 126

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Předmět:	Závěry Rady o Bělorusku

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o Bělorusku ve znění schváleném Radou pro zahraniční věci dne 19. února 2024.

Závěry Rady o Bělorusku

1. Rada znovu potvrzuje své závěry o Bělorusku ze dne 12. října 2020, v nichž je vytyčena politika EU vůči Bělorusku.
2. EU stojí za běloruským lidem. Rada zdůrazňuje, že neochvějně podporuje úsilí běloruského lidu o svobodné, demokratické, svrchované a nezávislé Bělorusko jako součást mírové a prosperující Evropy.
3. Rada je i nadále hluboce znepokojena zhoršující se situací v oblasti lidských práv v Bělorusku a důrazně odsuzuje pokračující pronásledování a zastrašování všech složek běloruské společnosti, včetně obránců lidských práv, novinářů, nezávislých odborářů, zástupců občanské společnosti a příslušníků národnostních menšin ze strany běloruského režimu. Vyjadřuje politování nad tím, že političtí vězni jsou i nadále vězněni v otřesných podmínkách, jsou vystaveni mučení a špatnému zacházení, aniž by měli přístup k základním zdravotnickým službám, a že mnozí z těchto vězňů jsou drženi po dlouhou dobu bez kontaktu se svými právníky a příbuznými. EU naléhavě vyzývá k okamžitému a bezpodmínečnému propuštění všech politických vězňů a k jejich účinné rehabilitaci. Rovněž naléhavě vyzývá běloruské orgány, aby zrušily trest smrti a jako první krok zavedly moratorium.
4. Rada zdůrazňuje, že bezprecedentní úroveň represí, včetně represí proti občanské společnosti a nezávislým sdělovacím prostředkům, a omezení politické účasti podkopávají potenciál pro to, aby parlamentní a místní volby, které se mají konat dne 25. února 2024, byly spravedlivé a legitimní. EU vyjadřuje politování nad tím, že se běloruské orgány rozhodly nepřizvat volební pozorovatelskou misi Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) za účelem pozorování nadcházejících voleb, což je v rozporu s mezinárodními závazky Běloruska.
5. Rada nadále podporuje demokratické právo běloruského lidu zvolit si své zástupce ve svobodných a spravedlivých volbách. EU vyzývá běloruské orgány, aby se zapojily do skutečného a inkluzivního dialogu se všemi složkami společnosti s cílem uspořádat svobodné a spravedlivé volby pod dohledem OBSE/ODIHR a v souladu s mezinárodně uznávanými normami.
6. Rada znovu opakuje, že je odhodlána pohnat osoby odpovědné za porušování a zneužívání lidských práv k odpovědnosti. Hrubé porušování lidských práv je i nadále pácháno s cílem potlačit běloruskou společnost a umlčet každého, kdo je vnímán jako odporující režimu. Některá z těchto porušení práv mohou podle Úřadu vysokého komisaře pro lidská práva představovat zločiny proti lidskosti.
7. V tomto ohledu EU znovu potvrzuje, že je důležité, aby Rada OSN pro lidská práva nadále kontrolovala situaci v oblasti lidských práv v Bělorusku, a vítá práci zvláštního zpravodaje

pro situaci v oblasti lidských práv v Bělorusku, vysokého komisaře OSN pro lidská práva a Mezinárodní platformy odpovědnosti pro Bělorusko. EU naléhavě žádá běloruské orgány, aby plně spolupracovaly s mezinárodními a regionálními mechanismy v oblasti lidských práv. Uplatňování univerzální jurisdikce je rovněž důležitým nástrojem pro předcházení beztrestnosti a boj proti ní a pro podporu mezinárodní odpovědnosti.

8. Rada odsuzuje dekret ze dne 4. září 2023, podepsaný prezidentem Lukašenkem, který pro Bělorusy v zahraničí omezuje konzulární služby včetně agendy cestovních dokladů, a znovu opakuje, že je odhodlána i nadále podporovat běloruské občany v EU, kteří uprchli před represemi, mimo jiné prostřednictvím koordinovaného úsilí členských států EU.
9. Rada důrazně odsuzuje pokračující podporu, kterou běloruský režim poskytuje válečné agresi Ruska vůči Ukrajině, a vyzývá Bělorusko, aby se těchto kroků zdrželo a dodržovalo své mezinárodní závazky. Bělorusko již nesmí být komplicem válečné agrese Ruska vůči Ukrajině. EU odsuzuje skutečnost, že Rusko oznámilo záměr rozmístit na území Běloruska jaderné zbraně a že za tímto účelem bylo mezi oběma zeměmi dosaženo dohody. Tato oznámení jsou v rozporu s mezinárodními závazky Běloruska v rámci Budapešťského memoranda a přispívají k již tak zvýšenému napětí. Rada rovněž odsuzuje spoluúčast běloruského režimu na nezákonné deportaci ukrajinských dětí a znovu naléhavě vyzývá Bělorusko, aby okamžitě zajistilo jejich bezpečný návrat na Ukrajinu. Evropská unie je i nadále odhodlána podporovat svrchovanost a nezávislost Běloruska.
10. Rada dále důrazně odsuzuje hybridní útoky na vnějších hranicích EU, včetně účelového využívání migrantů běloruským režimem ve spolupráci s Ruskem pro politické účely. EU bude i nadále solidární s dotčenými členskými státy
11. Rada zdůrazňuje, že bezpečnost a zabezpečení jaderných zařízení je pro EU klíčovou prioritou. V této souvislosti EU vyjadřuje znepokojení nad četnými nevyřešenými bezpečnostními otázkami v běloruské jaderné elektrárně a naléhavě vyzývá Bělorusko, aby dodržovalo nejpřísnější mezinárodní normy v oblasti životního prostředí a jaderné bezpečnosti a aby urychleně provedlo doporučení EU týkající se zátěžových testů.
12. Rada uložila cílené sankce v reakci na represe, pochybení při volebním procesu, podněcování a organizaci nezákonného překračování hranic, porušování lidských práv a zapojení běloruských orgánů do válečné agrese Ruska vůči Ukrajině. EU je v souladu se svým postupným přístupem připravena přijmout další omezující a cílená opatření, dokud budou běloruské orgány v těchto činnostech pokračovat.
13. Rada vyjadřuje hluboké znepokojení nad činnostmi Lukašenkova režimu, které mají dopad na národní identitu Běloruska, a znovu potvrzuje svůj závazek podporovat a prosazovat běloruský jazyk a kulturu. EU připomíná význam mezilidských kontaktů, mimo jiné podporou mobility, mládeže a kulturních aktivit, v souladu se zásadami obsaženými v závěrech Rady z roku 2020. Běžní běloruští občané i nadále využívají výhod dohody o zjednodušení vízového režimu mezi EU a Běloruskem.

14. Rada oceňuje běloruskou občanskou společnost jako důležitého partnera v rámci Východního partnerství a připomíná, že Východní partnerství zůstává otevřené budoucímu demokratickému Bělorusku.
15. EU bude i nadále podporovat běloruskou občanskou společnost a demokratické síly. V této souvislosti Rada vítá zřízení poradní skupiny pro dialog mezi EU a běloruskou občanskou společností a demokratickými silami a koordinaci pomoci prostřednictvím zasedání vyšších úředníků a vyjadřuje podporu jejich pokračování. EU rovněž vítá spolupráci Rady Evropy s běloruskými demokratickými silami a občanskou společností prostřednictvím její kontaktní skupiny.
16. EU podporuje a oceňuje úsilí běloruských demokratických sil a občanské společnosti a uznává jejich proevropskou volbu. Budoucí demokratické Bělorusko má místo v evropské rodině. Jakmile Bělorusko zahájí přechod k demokracii, EU poskytne Bělorusku pomoc s cílem stabilizovat jeho hospodářství a reformovat instituce. Naším cílem je pomoci při budování odolnosti a zavádění demokratických reforem, vytvářet nová pracovní místa a zlepšovat životní úroveň lidí, mimo jiné prostřednictvím komplexního plánu hospodářské podpory demokratickému Bělorusku ve výši až 3 miliard eur.
17. EU je i nadále pevně odhodlána udržet Bělorusko na předním místě mezinárodní agendy. Běloruský lid může být ujištěn, že se Evropská unie bude i nadále zaměřovat na jeho blahobyt, lidská práva a právo na prosperující budoucnost v demokratickém Bělorusku.
-